№ 120

Єшїй 6 Мартїє 1831

АЛБИНА РОМѪНЬСКЪ

ГАЗЕТЪ ПОЛИТИКО АДМИНИСТРАТИВЪ ЛИТЕРАЛЪ

НОВИТАЛЕ ДИН ПОЛОНІЯ

Ꙋн сꙋплемент Єкстраординарю а Жꙋрналꙋлꙋй де С. Петерсбꙋрг дин 14 февр: кꙋпринде ꙋрмѫтоареле :

М. са Ꙟмпѫратꙋл аꙋ прїимит дела комендантꙋл де кѫпитенїе ал армїей лꙋкрѫтоаре ꙋн рапорт дин 8 февр: арѫтѫторю де ѡ Ꙟкрꙋнтатѫ бѫтѫлїе че саꙋ Ꙟнтѫмплат Ꙟн 7, динколо де Милосна (ѡ поштѫ дела Варсавїа) Ꙟтре армїа ноастрѫ ши тоате пꙋтериле ꙋните а ребелилор, Ꙟщїинцѫторю Ꙟфрѫнџерей че аꙋ пѫтимит. Ꙟнсѫ май Ꙟнѫѭ де а пꙋблика рапортꙋл Маршалꙋлꙋй конте Дибичй Забалкански; ной вом Ꙟсѫмна историсирѣ операцїилор милитаре, Ꙟнтѫмплате Ꙟнаинтѣ ачестей бѫтѫлїй Ꙟнкꙋрсꙋл мишкѫрей армїей дела Венгров спре Милосна.

Комендантꙋл де кѫпитенїе Ꙟщїинцѫ дꙋсѫ, кѫ револтанцїй адꙋна Ꙟтрꙋн кентрꙋ алор армїе, ши кѫ авангвардїа лор, алкѫтꙋитѫ де 6 регементе инфантерїе, де 4 регементе де кавалерїе, дин ѡпарте де кракꙋсан (кѫлѫриме ꙋшоарѫ) ши де патрꙋ батерїй де артилерїе ши кѫ саꙋ ашѫзат сꙋпт орашꙋл Калꙋшин, аꙋ дат поронкѫ де а лови ачѣстѫ авангвардїе Ꙟн 5 февр: трꙋпеле де сꙋпт команда Ꙟмп. сале Ꙟн. Домнꙋлꙋй Цесаревичй, пре лѫнгѫ кареле сѫ афла шефꙋл статꙋлꙋй Маїор ал армїей, ачесте Ꙟнаинтиндꙋсѫ кꙋ репецюне асꙋпра нꙋмитꙋлꙋй ораш, кꙋ витежїе аꙋ атакат пе Полоний, карїй дꙋпѫ ѡ пісматикѫ Ꙟнпротивире саꙋ Ꙟфрѫнт. Ачесте ощй лꙋѫнд Калꙋшин ка сабїа Ꙟмѫнѫ, аꙋ мѫнат пе револтанцй пѫнѫ ла Минск пе калѣ чѣ маре ши пе дрꙋмꙋл дин Якꙋбоꙋ. Ꙟн ачѣста тѫмпларе ам авꙋт 50 оамений ꙋчишй ши рѫницй.

Пе атꙋнче спре дрѣпта ноастрѫ генералꙋл Барон Розен, кареле Ꙟперсоанѫ лꙋасѫ команда авангвардїей сале, аꙋ атакат пе револтанцй, карїй фаворицй де старѣ локꙋлꙋй, саꙋ апѫрат кꙋ чѣ май маре статорничїе, лꙋпта цѫнꙋ 3 чѣсꙋрй, дарѫ їй вѫзѫнд кѫ трꙋпеле ноастре сѫ гѫтеск ай атака кꙋ баїонета, саꙋ Ꙟторс ла фꙋгѫ, алꙋнгѫндꙋсе пѫнѫ ла Добре. Ꙟн ачест пꙋнкт ал атакꙋлꙋй ной ам пїердꙋат 400 де оамений, атѫт ꙋчишй кѫт ши рѫницй. Бравꙋл комендант ал регементꙋлꙋй де ꙋланй, колонелꙋл Филимоноф єсте Ꙟнꙋмѫрꙋл рѫницилор.

Ꙟн 6 февр. комендантꙋл де кѫпитенїе аꙋ дат поронкѫ де а атака де ноꙋ пе ребелй. Колона дѣ стѫнга комендꙋитѫ де генерал адїотантꙋл контеле Пален аꙋ Ꙟтрат ла Минск ла 8 чѣсꙋрй ди-

минѣца, іар аванпостиле сале саꙋ ꙟна интит пѫпѫ ла Милосна, генералꙋл барон Розен фолосꙟндꙋсѫ де челе кꙋ ѡ зи май наинте кꙟщигате, аꙋ интѣрит пе рѣволтанцій, ши аꙋ пѫсꙋит апроапе де Окꙋніѥв. Ꙟн зіоа ачѣста дꙋшманꙋл саꙋ апѫрат кꙋ май пꙋцꙟнѫ ꙟвитаре, ши ꙟн ачесте доѫ зиле піерзарѣ са аꙋ фост мꙋлт май маре де кꙟт а ноастрѫ, май алес региментꙋл ал 4-ле де линіѥ фоарте саꙋ стрꙋнчинат, ши командантꙋл сѫꙋ, колонелꙋл Бохославски, ши Лѣйтенант-колонелꙋл чайковски греꙋ саꙋ рѫнит. Песте ачѣста ам лꙋат дела рѣволтанцій ꙋн тꙋн, фѫкꙟнд ши 200 приншй кꙋ кꙟцива офицерй, ꙟтре карій сѫ афла колонелꙋл Савицки, командантꙋл де ал 4-ле регимент де вꙟнѫторй.

Комендантꙋл де кѫпитеніе ꙟсѣмнѣзѫ кꙋ ачеле май ꙟналте лаꙋде бравꙋра ши минꙋнателе орꙟндꙋеле але генерал-адіотантꙋлꙋй барон Розен, ꙟмфѫцошате ꙟн ачесте лꙋпте, прекꙋм рѫвна ши бѫрбѫціа, деспре каре тот корпосꙋл ал 6-ле аꙋ дат прꙋбе.

Рапортꙋл командантꙋлꙋй де кѫпитеніе ал армієй лꙋкрѫтоаре дин генерал-квартира дела Милоско ꙟн 8 фѣврꙋаріе.

Дꙋпѫ че де доѫ зиле кꙋ віошіе саꙋ алꙋнгат рѣволтанцій дела Кенгров пе Див Станиславов ши Окꙋніѥв, де кѫтрѫ корпосꙋл генерал-баронꙋлꙋй Розен, ши пе дрꙋмꙋл де Калꙋшин, Минск ши Милосна де кѫтрѫ корпосꙋл генерал-адіотантꙋлꙋй конте Пален, апой астѫзй ли саꙋ дат ѡ бѫтѫліе генералѫ, ꙟдепѫртаре де 8 версте дела Прага (махалаоа ꙟтѫрітѫ а Варсавієй дин адрѣпта рiꙋлꙋй Вистꙋла).

Єшинд дин филеке (потиче) асꙋпра сатꙋлꙋй Гроховꙋ рѣбелій, карій пе доѫ дрꙋмꙋрй єсꙋ ꙟсѣмнате авѣ арміа лор ꙋнитѫ, аꙋ ꙟтꙟлнит фрꙋнтѣ колоанилор а генералилор барон Розен ши а контелꙋй Пален. Ла ꙟчепꙋтꙋл бѫтѫлієй пела зече чѣсꙋрй де диминѣцѫ, форма локꙋлꙋй не єртꙟнд де а рескира ꙟпротива револтацилор оаре каре пꙋтерй ꙟсѣмнѫтоаре, ничй а ꙟтинде линіа операціїлор, фрꙋнтѣ колоанєй контелꙋй Пален, кареле чел ꙟтꙟй саꙋ фост атакат, аꙋ черкат де ѡ датѫ оаре каре піерзѫрй; кѫчй ꙟкꙋрс де трій чѣсꙋрй ѡ сингꙋрѫ бригадѫ а вꙟнѫторилор дела ꙟнтꙟа дивизіе де инфантеріе ши ал 5-ле регимент де вꙟнѫторй, ѡ бригадѫ де а 3-ле дивизіе де ꙋлани, ши ѡ бригадѫ де ꙟтꙟа дивизіе а хꙋсарилор кꙋ ѡ микѫ артелеріе, аꙋ стѫтꙋт ꙟнаинтѣ а такꙋрилор фоарте пꙋтерниче а доѫ дивизіе, ꙋна де инфантеріе ши ꙋна де кавалеріе, ацꙋторатѫ де 40 гꙋре де фок; Дрепт ачѣста контеле Пален аꙋ фост ꙟн ꙋрмѫ невоит асѫ трацѫ доѫ версте ꙟдѫрѫпт пе дрꙋмꙋл де Милосна, ꙟтрꙋ ачесте апропіиндꙋсѫ де локꙋл бѫтѫлієй, ам орꙟндꙋит шѣфꙋлꙋй артилерієй генерал-адіотантꙋлꙋй Сꙋхозане де а пꙋне ꙟдатѫ ꙟлꙋкраре ꙋн нꙋмѫр ꙟдестꙋлат де тꙋнꙋрй, іар шефꙋлꙋй де статꙋл маіор ал армієй генерал-адіотантꙋлꙋй контеле Тол, а черчета май де апроапе позиціа револтанцилор. Контеле Тол мау ꙟщіинцат, кꙋмкѫ тоате але лор опинтирй єра ꙟдрептате асꙋпра арипий дрепте а авангвардієй контелꙋй Пален кꙋ скопос прекꙋм сѫ паре, де а ꙟпіедека ꙋнирѣ са кꙋ колоана баронꙋлꙋй Розен, кѫтрѫ карѣ саꙋ фост ꙟпротивит алор ꙟтꙟа дивизіе де инфантеріе; аша дар контеле Тол аꙋ ꙟтѫрит кꙋ дескꙋрꙟнд вените трꙋпе ши артилеріе пеа са авангвардіе, а кѫріа дрѣптѫ арипѫ сѫ сприжинѣ де региментꙋл Ингрієй ши де ꙋн баталіон де ал 4 ле регимент де мѫринарй, ши кѫтрꙋ де патрꙋ тꙋнꙋрй педестриме. Ꙟндатѫ че мам ꙟщіинцат деспре ачесте, кꙋ юцалѫ ꙟпѣрсоанѫ мам ꙟнаинтат ла фрꙋнтѣ дивизієй ноастре ал доиле, спре ацꙋторюл авангвардієй, ши дꙋпѫ че ам ꙟтѫрит арипа дрѣптѫ де кꙟтева баталіоане але ачестєй дивизій, ам орꙟндꙋит цюмѫтате де Єскадрон а регментꙋлꙋй хꙋсарилор де Лювно че єра міє де Єскортѫ (пазѫ) а'нѫвѫли ꙟпреꙋнѫ кꙋ баталіонꙋл саперилор, че мѫ ꙟсоцѣ, асꙋпра дꙋшманꙋлꙋй, а кѫрꙋй тиралієрй (солдацй ꙟпрѫщіецй ꙟнаинтѣ армієй, че ꙟчеп бѫтѫліа) сѫ гѫтѣ акꙋм де а кꙋпринде ачѣ де фрꙋнте ꙟнѫлциме де пе лꙟнгѫ дрꙋм, ши де а лꙋа батеріа ашѫзатѫ пе ачѣстѫ кꙋлме. Дин

минȣтȣл ачела соарта бътъліей саȣ скимбат. Тоцй аȣ ꙟчепȣт асъ ꙟнаинти, генерал контеле Тол дȣчѣ пе арипа дрѣптъ а корпосȣлȣй ꙟтѫю. Ла кентрȣ ши ла арипа стѫнгъ, контеле Пален ꙟфрѫнџѣ претȣтиндинѣ пе ребели, iар региментȣл де вѫнътори кълъреци дȣпъ порока че ꙟсȣми iам дат, аȣ стрѫбътȣт инфантеріа дȣшманилор, ши iаȣ причинȣит симцитоаре піерзаре принзинд пе маіорȣл Боркевичй ши пе кѫцива алцй офицерй полонй. Генерал адіотантȣл Найдхорд, генерал квартирмайстрȣ ал арміей, фоарте маȣ ꙟлеснит ꙟтрȣ плинирѣ тȣтȣрор ачестор орѫндȣирй.

Пела 4 дȣпъ амѣзъзи, генерал адеотантȣл контеле Тол саȣ ȣнит кȣ авангвардіа корпосȣлȣй а генералȣлȣй барон Розен, командȣитъ де генерал Леітенантȣл Влодек; ачестіа ȣрма а 24 ши а 25 дивизіе, кариле алкътȣѧ капȣтȣл арипей дрепте пе линіа операціей. Липсит фіинд ꙟкъ де рапортȣл шефилор корпосȣлȣи, еȣ нȣ пот сȣпȣне ꙟм. В: Мърири тоатъ историсирѣ кȣ амънȣнтȣл ачестеи крȣнте бътъліи, карѣ аȣ ꙟчепȣт ꙟдепъртаре де 8 версте ши саȣ кȣрмат 4 версте де Прага, сȣпт окіи лъкȣиторилор Варсавіеи. Чѣ че ам пȣтȣт се афлȣ дела принші, есте: къ тоатъ арміа ребелилор алкътȣитъ де 60,000 осташи ꙟн инфантеріе ши кавалеріе кȣ 80 тȣнȣри, се афла ꙟкъерата ꙟ ачѣстъ бътъліе.

Дин партѣ ноастръ пре кȣм авȣю чинсте а зиче май сȣс, саȣ лȣптат ла ꙟчепȣтȣл бътъліей нȣмай ȣн фоарте мик нȣмер, ши ꙟн ȣрмъ дȣпъ сосирѣ ацȣторюлȣй ши пѫнъ ла сфѫршитȣл лȣптей май пȣцин де џȣмътате арміей аȣ пȣтȣт нȣмай асе ꙟмпъртъши, асемине ничй трȣпеле комендате де ꙟ. са ꙟнъл: Домнȣл Цесаревичй, ничй а тріа дивизіе де кюрасирй, ничй корпосȣл гренадирилор нȣсаȣ афлат ла ачѣстъ бътъліе.

Піерзарѣ ноастръ се поате сȣи пѫнъ ла 2000 морцй ши ръницй. Ꙟнȣмърȣл ачестор де пре ȣрмъ есте кȣ аноастръ чѣ май віе пърере де ръȣ, Бравȣл шеф артилеріей, генералȣл Сȣхозане, Генералȣл маіор Власов комендантȣл казачилор, ши Генералȣл маюр Афросимоф, Колонелȣл Бȣдеско, ши кѫцва офицерй асемине саȣ рънит. Піерзарѣ дȣшманилор требȣе се фіе фоарте ꙟсемнътоаре, џȣдекѫнд де пе нȣмерȣл морцилор, че аȣ лъсат пе кѫмпȣл бътъліей. Принші сѫнт пѫнъ акȣма 500 ꙟтре каріи се афлъ Леітенант колонелȣл Киверски дела фостȣл регемент ал гренадирилор гвардіеи, пре кȣм ши алцй офицерй марй ши мичй. Региментеле гренадирилор а фостей гвардіе де вѫнъторй кълърй ша а 4 регимент де вѫнътори кълъри аȣ пътимит ꙟзоа ачеѧ май мȣлт де кѫт тоци чіаланцй. Арміа революцилор ера командȣитъ де принцȣл Радзивил, ꙟсъ дȣпъ зичерѣ приншилор, мишкъриле сале ера орѫндȣите де генералȣл Хлопицки.

Ꙟдатъ че вою прими рапортȣриле ши алте лъмȣрирй, еȣ мъ вою грѫби а сȣпȣне Мърирей воастре историсирѣ кȣ амънȣнтȣл але ачестеи бътъліи, пре кȣм ши челе де май наинте мишкърй але арміей.

Ꙟкеинд рапортȣл сеȣ, командантȣл де къпитеніе мъртȣрисеще М сале Ꙟмпъратȣлȣй стрълȣчита бравȣръ ши ꙟцелептеле маневре (тактикъ) а генералилор Контеле Палин, Контеле Тол ши баронȣл Розен, прекȣм ши а генерал адютантȣлȣи Нейдхард, ши лаȣдъ фоарте операціиле генералилор маюри ши генералилор адіотанци, принцȣл Горчакоф ши Баронȣл Сакен.

ИТАЛІА

Обсерваторȣл аȣстріан, аратъ дела Рома дин 10 февр: ȣрмътоареле:

Капиталіа ши ꙟвечинателе провинцій сѫнт ꙟсȣфлате де челе май ꙟмпъкътоаре къцетърй. Орашȣл ачеста аȣ ꙟмбръцошат де кȣрѫнд ѡ фоарте дȣюасъ привире, Попорȣл Ромей афлѫнд къ: СС: Папа авѣ се черчетезе Бесерика С. Петрȣ ин винколис саȣ адȣнат ꙟнȣмероасе четъ кȣ ѡ бандіеръ а гȣвернȣлȣи сеȣ. Абіе саȣ апропіет тръсȣра С. С: Попорȣл ꙟдатъ кȣ тоатъ нежингъдȣирѣ С.С: аȣ ши дисхъмат каій, ши аȣ трас карета пѫнъ ла пецъ ꙟнаинтѣ Бесеричей, де ȣнде С.С: ꙟмижлокȣл ꙟмбȣлзирей пънъ ла Ватикан, трас фіинд де попор

авїе аȣ пȣтȣт асе ꙟтȣрна.

Дар ꙟпровинцїи ребелїа сгорєще, асемине Перȣџїа ши Сполето саȣ ръдикат. Ꙟмижлокȣл анархїей, дрȣмȣриле се ȣмплȣ де чете де тѫлхарй. Ꙟтре орашеле револтате есте маре дизȣнире. Реџїо вреа се фїе неатѫрнатъ де Модена. Ȣниле воеск асъ фаче ꙟн Италїа ѡ конфедерацїе (ȣнире) де мȣлте мънȣнте репȣбличе, алтеле дореск асъ ꙟмфїинца ѡ маре Монархїе; Нȣмай ꙟселбатика сете де а оборѫ ачеле де фацъ ши ꙟдȣшмънїе ꙟтре сине тоате се ꙟвоеск.

КОСТАНДИНОПОЛЕ

Гȣвернȣл М. сале Сȣлтанȣлȣй, арътѫнд ꙟгъдȣире се сиргȣеще де а кѫщига прїинца сȣпȣшилор сѫй крещиний; ꙟтре алтеле аȣ порȣнчит, ка баній коронеи чи се скот дин пашалѫкȣриле Бȣлгарїей, Рȣмелїа ши Албанїа, сѫсе дїе принцȣлȣй Милош пентрȣ аџȣторюл лѫкȣиторилор крещиний дин ачеле провинцїй, каре банй се сȣе пѫн ла 3 милїоане лей. Ꙟн арсенал ȣрмѣзъ маре ꙟтрармаре пентрȣ оасте де пе ȣскат ши де пе апъ.

АМЕРИКА

Газетеле Лондрей аратъ моартѣ лȣй Боливар (Везй Алб. Ром. ном: 12 анȣл 1829) Ел аȣ ръпосат ꙟн 5 декем: анȣл трекȣт апроапе де Санта Марта ꙟвѫрстъ де 47 де ай. Ачест ȣрзиторю ал репȣбличей колȣмбїене, воинд асе фери де ꙟмпȣтаре егоизмȣлȣи, че исе фъчѣ кȣм къ тот скопосȣл сѫȣ ар фи фост де а домни ꙟпатрїа са. Ꙟн анȣл трекȣт плекасе дин Америка, спре аш кѫȣта ꙟн Европа вре ѡ ачїоаре, пентрȣ ꙟкїерѣ зилелор сале, дарѫ дипъртарѣ лȣй аȣ адȣс принс ноȣ ръзбою четъцїенеск, ꙟкѫт патрїоцїй аȣ тримис претȣтȣндене солїе сел ꙟдȣплече де асе ꙟтȣрна пентрȣ мѫнтȣирѣ патрїей. Плекѫндȣсе де ноȣ кътръ ачѣстъ ꙟдемнаре, дȣпъ че аȣ статорничит линищѣ, саȣ трас дин дрегъторїе. Дар тȣлбȣръриле ши ꙟпърекериле нежнчетѫнд, ꙟтрȣ атѫта лаȣ ꙟтристат, ꙟкѫт дȣпъ марй пътимирй аȣ ꙟкїет аса вїацъ. Ꙟнаинте де а мȣри, аȣ дат кътръ колȣмбїений ѡ прокламацїе, арътѫнд аса де пе ȣрмъ доринцъ пентрȣ феричирѣ патрїей сале.

ВІЕНА

Ерй ла амѣзъ ꙟн 15 февр: М: са Крѫяса Ȣнгарїей, кȣнȣнатъ прин прокȣръ (векил), аȣ авȣт аса помпоасъ ꙟтраре ꙟн ачѣстъ капиталїе. Ꙟмижлокȣл четелор гвардїей ꙟмпърътещй ши а кȣртезенилор М. сале петрекȣ ȣлицеле ши пїацеле, ȣнде ѐъ афла ръскиратъ гвардїа четъцанъ ши тоатъ ꙟмпопораре, че ꙟн мижлокȣл Салвелор де артилерїе кȣ рост ȣрй де бȣкȣрїе ȣрабȣна венире а М. сале.

Сара ла 6 чѣсȣрй аȣ ȣрмат кȣнȣнїа Крѫешилор сале Мърирй, карѣ дин причина постȣлȣй саȣ фъкȣт фъръ парадъ ꙟпараклисȣл палатȣлȣй де Ꙟ. са Ꙟ. ши Еминецїа Архидȣка ши кардиналȣл Рȣдолф.

Кр: Са Ꙟ. Дȣка де Модена сосисе аиче ꙟн 8 сара, ши дȣпъ аȣдїенцїа авȣтъ ла М. са Ꙟмпъратȣл а доȣа зи саȣ ꙟтȣрнат ла Италїа. Ꙟминистерїа ръзбоюлȣй ȣрмѣзъ маре енергїе, ши Кȣрїерїй а десъ се тримет ла Петербȣрг, Берлин ши Лондра.

ОБСЕРВАЦІИ МЕТЕОРОЛОГИЧЕ.

Зїоа	Обсервацїей		Калдомесор	Греомесор	Старѣ аерȣлȣй
5	мартїе	диминѣцъ	— 3	28 - 8	сенин

Ла 6 мартїе ръсаре соареле ла 4 м. Амѣзъзи вине ла 6 ч. 2 м

Грата сеȣ грїшеле Ла Но: 118, фаца а 523 Италїа колона ꙟтѫю, четеще Мърирѣ са Архидȣкеса Марїа Лȣїза; нȣ Дȣка Арон. Пръ Ꙟ сȣплемент фаца а 526 колона адоȣа: Ши сетенїй се лȣкрезе ȣн нȣмър де зиле: ꙟлок де нȣ нȣмър